

EDUCATIO

OPTIMISTA LEGYEN, AKI MA LAPOT indít. Mi nem ma gondoltuk ki az *EDUCATIO*-t; idő kellett azonban hozzá, hogy rátaláljunk mondanivalónkra, és megkeressük hozzá közönségünket. Az *EDUCATIO*-t azzal bocsátjuk útjára, hogy újat és mást mondjon azoknak, akik szellemi műhelyünkkel eddig csak távolról, alkalmanként érintkeztek.

Kinek szánjuk az *EDUCATIO*-t? Legyen-e egy a szaporodó társadalomtudományi fórumok között? Legyen-e színes és olvasmányos újság? Célozzuk-e meg vele az újonnan született politikai és önkormányzati fórumokat? Sorakozzék-e a tanári könyvtárak polcán? Szóljon-e inkább magához az ifjúsághoz? A statisztika szerint a diplomások mintegy harmadának van tanári oklevele Magyarországon; relatív többsége a magyar értelmiségnek. Hozzájuk fordulunk elsősorban: azokhoz, akik iskolában és óvodában, gimnáziumban és szakképző intézményekben, főiskolán vagy egyetemen, önkormányzati vagy magánoktatásban, könyvtárban, művelődési otthonokban, hivatalokban vagy kutatóhelyeken tevékenykednek. S rajtuk keresztül mindenkihez, akit oktatás és képzés, kultúra és tudomány érdekel.

A tanári hivatás válságban van; krízise megrontja az egész társadalom közérzetét. Ezt a válságot nem érthetjük meg, még kevésbé orvosolhatjuk hagyományos pedagógiai jelszavakkal. Új összefüggésekben kell látnunk tanárt, diákot, nevelést és oktatást. Sajnos, a Rákosi-korszak és a Kádár-rendszer a pedagógusokat visszaszorította oda, ahonnet 1945-ben épp csak kiszabadultak: az osztálytermekbe. Sokan gondolják ma is úgy, hogy aki pedagógus, az maradjon a pedagógiánál. Az *EDUCATIO* szeretné olvasóit kiszabadítani a rákényszerítettség, sőt, néha önként vállalt szellemi gettóból. Nem titkoljuk: politizálunk. A politikát azonban másként értjük, mint tegnapi ideológusok vagy mai pártpolitikusok. Számunkra a

politika egyszerűen közös ügyeink rendezése. A közügyek intézésében pedig nincs helye semmiféle kizárólagosságnak: minden ötlet, nézet és elképzelés megfontolást érdemel. Igyekszünk, hogy az *EDUCATIO* ne váljék egyetlen nézet, álláspont, meggyőződés vagy ideológia szócsövévé sem. Szabad fórumot szeretnénk teremteni közös ügyeink elfogulatlan vitájára.

Azt sem titkoljuk, hogy minőségre törekszünk. Nem engedhetjük meg – bármilyen jelszóra hivatkozva sem –, hogy a közéletben eluralkodó kulturátlanság eldurvítsa vitáinkat. Ragaszkodunk a tudományos etikához, amely szerint tényekhez a fölfedezés módszereit, állításokhoz pedig szakszerű argumentációt illik fűzni.

VersenyzünkAPTársainkkal. Azokkal, akik még nem újultak meg, és azokkal is, akik már kitették nevük elé az "új" jelzőt. Úgy versenyzünk azonban, hogy munkamegosztást keresünk velük. Az *EDUCATIO* a társadalom, a politika és a kultúra problémáit az oktatással összefüggésben figyeli. Szeretnénk egy-egy időszakú művelődéspolitikai témára fölhívni a figyelmet. Minél több tény nyújtani, hogy elfogultságainkat leküzdjük velük; és minél különbözőbb véleményeket közölni, hogy ki-ki megválaszthassa, hová áll.

Beköszöntő számunk az egyházakkal és iskolákkal foglalkozik. Az *EDUCATIO* tanulmányaiból kitűnik, hogy ez a viszony kritikus szakaszba lépett. Nem legyinthetünk azzal, hogy másutt már túl vannak rajta (külföldi kollégáink szerint ez különben sem igaz).

Van, aki úgy gondolja, hogy mohó egyházi férfiak vetik magukat védtelen iskolákra; mások szerint velejéig megrontott pedagógusok tartják ideológiai fogságban gyermekeinket. Az *EDUCATIO* szerint másról van szó. Nemcsak az iskolák krízisééről, hanem az egyházak válságáról is; s mindez része annak a fájdalmas átmenetnek, amely a diktatúrából reményeink szerint a demokráciába vezet.

Körkérdésünk tanulsága, hogy a vélt ellentmondások mögött fölfedezetlen egyetértés húzódik. Érdemes tehát fontolóra venni valamennyi nézetet. Akkor is, ha egyetértünk velük, akkor is, ha elhatároljuk magunkat tőlük. Európaiság nincs klasszikus hagyományok nélkül, amint, hogy nincs zsidó-keresztény kultúra nélkül sem. Mai vitáinkban sokszor megfélelkezünk róla, hogy a szocializmus céljai évezredek óta együtt élnek a vallásokkal, és hogy a tudást mindig szkepszis, az ateizmust mindig hit kíséri. Így letünk európaiak, így vagyunk emberek.

Az *EDUCATIO* szerkesztői köszöntik az olvasót!